

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร
Factors Affecting to Implementation of Student Caring System
Under The Office of Bangkok Secondary Education Service Area, 2

อัญทิรา วาดี*
Auntirav@gmail.com
เกรียงศักดิ์ บุญญา**
ชัยพจน์ รังงาม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียน กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู จำนวน 361 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ปัจจัยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23 - 0.78 ค่าความเชื่อมั่น 0.96 และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าอำนาจจำแนก 0.44 - 0.87 ค่าความเชื่อมั่น 0.97 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร (Enter Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ได้แก่ ทัศนคติผู้บริหาร สุขภาพกายสุขภาพจิตของนักเรียน และความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ความรู้ความสามารถของครู การปฏิบัติงานของครู พฤติกรรมผู้บริหารการรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**อาจารย์ ดร. ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***อาจารย์ ดร. ข้าราชการบำนาญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The purpose of this research 1. study implementation of student caring system under 2. study factors affecting to implementation of student caring system 3. study vision administrator, student physical and mental health related with overall implementation of student caring system 4. study factors affecting to implementation of student caring system. The sample were 361 government teachers was selected by stratified random sampling by school size. Using questionnaire as research tool, with discrimination power value factors affecting was between 0.23-0.78 and reliability value of 0.96. Beside, its discrimination power value implementation of student caring system was between 0.44-0.87 and reliability value of 0.97. The statistics used in data analysis weremean (\bar{X}), standard deviation (SD), Pearson's product-moment correlation coefficient and Enter Multiple regression analysis. The research found that

1. Implementation of student caring system as overall and each aspect were at a high level
2. Factors affecting to implementation of student caring system as overall and each aspect were at a high level
3. Vision administrator, student physical and mental health related with overall implementation of student caring system at moderate level. Ability and Performance of teachers, behavior of administrator, self-awareness of students and self-reliance of students related with overall implementation of student caring system at high level at 0.01 statistically significant levels.
4. Analysis of factors affecting to implementation of student caring system can predict implementation of student caring system at 0.01

Keyworde: Result of factors affecting to operation, Implementation of student caring system

บทนำ

การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เน้นคนเป็นศูนย์กลางหรือจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนาโดยมุ่งให้ทุกคนมีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) มาตรา 16 ได้

กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม การดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำถึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้รู้จักคิดเป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกวิชา

อีกทั้งยังร่วมมือร่วมใจกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลที่อยู่ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2550, หน้า 1-2) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) ที่กล่าวถึงสถานการณ์และปัญหาเด็กในสังคมไทย นับวันจะมีความซับซ้อนวิกฤติและรุนแรงมากขึ้น เด็กและเยาวชนได้รับผลกระทบหลอมจากบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นงานสำคัญงานหนึ่งของสถานศึกษา อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมีการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกจากนี้จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน แล้วปัจจัยที่เกี่ยวข้องก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ (2550) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้ 1) ผู้บริหารรวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย 2) ครูทุกคนมีความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะจะต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด 4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน 5) การอบรมให้ความรู้ ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

และสม่ำเสมอ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2558, หน้า ค) และยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการจัดโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน “การสร้างทักษะชีวิต” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2558, หน้า 33) เพื่อให้ให้นักเรียนและครูมีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเพิ่มทักษะเพื่อนำไปแก้ปัญหา แต่พบว่าครูบุคลากรที่เกี่ยวข้องและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาใช้ในสถานศึกษา จึงทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มีคุณภาพและไม่เป็นไปตามที่ต้องการ จากการสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องฝ่ายบริหารงานบุคคลและบุคลากรที่ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ให้สัมภาษณ์ถึงปัญหาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน พบว่านักเรียนมีนิสัยและพื้นฐานทางสังคมแตกต่างกัน กลุ่มเพื่อนที่คบและสภาพแวดล้อมที่อาศัยเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่าง ๆ การจัดระบบการดำเนินงานไม่ชัดเจนจึงทำให้ครูไม่เข้าใจและไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ฝ่ายบริหารขาดความเอาใจใส่และไม่มีการกระตุ้นหรือผลักดันให้ครูเห็นความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (อัญธิรา วาดี, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2559) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่เป็นผู้นำในการบริหารงานต่าง ๆ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินงานและนักเรียนที่มีบทบาททั้งเป็นผู้รับความช่วยเหลือและให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามที่ต้องการ ทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงจะสามารถแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครู บุคลากร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดนโยบาย แผนงานและแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดการพัฒนานักเรียนซึ่งเป็นรากฐานพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

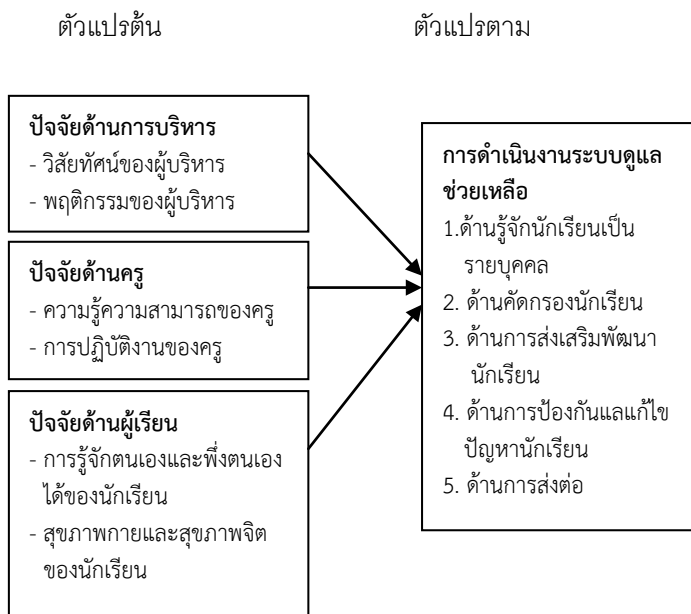
1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านผู้เรียนกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาสังเคราะห์จนได้ปัจจัยที่ต้องการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ส่วนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้วิจัยได้ใช้คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ด้านคัดกรอง 3. ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน 5. ด้านการส่งต่อ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2554, หน้า 7) ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 5,670 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีกลุ่มตัวอย่าง 361 คน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970, pp. 607-601) และใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 70 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวความคิด ขอบเขตของตัวแปรและประเด็นในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข (2554, หน้า7) และ ฅปภัช รุ่งโรจน์ (2553, หน้า 53-58) มาปรับปรุงและพัฒนาให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน โดยยึดแนวคิดทฤษฎีและงาน วิจัยอื่นๆ มาประกอบเป็นการสร้างคำถามเป็นแบบสอบถาม

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเนื้อหาที่ถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปหา ความเที่ยง (Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Discriminant) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งแบบสอบถามปัจจัยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.23-0.78 ค่าความเชื่อมั่น 0.96 และแบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีค่าอำนาจจำแนก 0.44-0.87 ค่าความเชื่อมั่น 0.97

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient)

3. การหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ใช้วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	n = 361			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.21	0.47	มาก	1
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.08	0.53	มาก	3
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.20	0.52	มาก	2
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน	4.08	0.53	มาก	3
5. ด้านการส่งต่อ	3.96	0.69	มาก	4
รวม	4.11	0.47	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรอง

ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) แล้วเทียบกับเกณฑ์ของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 144) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .20 ระดับต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .21 - .40 ระดับ

ค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .41 - .60 ระดับ

ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .61 - .80 ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .81 ขึ้นไประดับ

สูงมากผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

นักเรียน ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน และด้านการส่งต่อ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	n = 361			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
ปัจจัยด้านการบริหาร				
1. ทัศนคติของผู้บริหาร	4.02	0.57	มาก	
2. พฤติกรรมของผู้บริหาร	3.98	0.59	มาก	
	4.00	0.53	มาก	2
ปัจจัยด้านครู				
1. ความรู้ความสามารถของครู	4.06	0.51	มาก	
2. การปฏิบัติงานของครู	4.18	0.56	มาก	
	4.12	0.50	มาก	1

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวม (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	n = 361			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
ปัจจัยด้านผู้เรียน				
1. การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน	3.81	0.53	มาก	
2. สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน	4.10	0.49	มาก	
	3.95	0.45	มาก	3
รวม	4.03	0.44	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับ ได้แก่ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านการบริหารและปัจจัยด้านผู้เรียน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	
	r _{xy}	p
1. วิสัยทัศน์ผู้บริหาร (AV)	.601**	.000
2. พฤติกรรมผู้บริหาร (AB)	.706**	.000
3. ความรู้ความสามารถของครู(TK)	.747**	.000
4. การปฏิบัติงานของครู (TW)	.746**	.000
5. การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน(SS)	.685**	.000
6. สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน(SH)	.575**	.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ได้แก่ วิสัยทัศน์ผู้บริหาร (AV) สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน (SH) และความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ความรู้ความสามารถของครู (TK) การปฏิบัติงานของครู (TW) พฤติกรรมผู้บริหาร (AB) การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน (SS)

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

ค่าคงที่/ ตัวแปร	b	SE _b	Beta	t	p-value
1. AV	-.005	.034	-.006	-.157	.875
2. AB	.215	.036	.266	6.022**	.000
3. TK	.086	.050	.093	1.736	.083
4. TW	.296	.037	.351	7.980**	.000
5. SS	.152	.037	.171	4.126**	.000
6. SH	.161	.033	.166	4.838**	.000
ค่าคงที่ (a)	.477	.128		3.479	.000
R = .85	R ² = .73	SE _{est} = .25	F = 157.637		

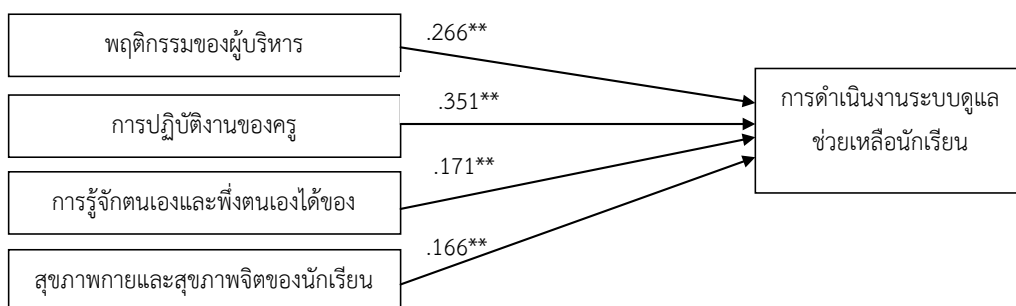
** $p < .01$

จากตารางที่ 4 พบว่าเมื่อนำตัวแปรปัจจัยวิสัยทัศน์ผู้บริหาร (AV) พฤติกรรมผู้บริหาร(AB) การปฏิบัติงานของครู (TW) ความรู้ความสามารถของครู (TK) การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน (SS) และสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน(SH)เข้าสู่สมการถดถอยจะได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .85 (R=.85) และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ร้อยละ 73 (R²= .73) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ดังนี้

$$\hat{y} = .477 + .215AB + .296TW + .152SS + .161SH$$

$$\hat{z} = .266AB + .351TW + .171SS + .166SH$$

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มี 4 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ตัวแปรพฤติกรรมของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ .266 ตัวแปรการปฏิบัติงานของครูมีค่า สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ .351 ตัวแปรการรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ .171 ตัวแปรสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ .166 และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแผนภาพความสัมพันธ์ระหว่างพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์

อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุก ๆ ด้าน ได้เป็นอย่างดี

เช่น ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และด้านการส่งต่อซึ่งสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554) ที่กล่าวว่า กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับ จักรี โพธิ์สำนัก (2550, หน้า 5-6) ได้ให้ความหมาย ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการป้องกัน

การแก้ไขปัญหาพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักและมีการประสานความร่วมมือสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระโอบอ้อม (2549) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 2 พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ นิละนันท์ (2555) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องทำให้การดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น โดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายของโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากนี้จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพประสิทธิภาพและให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสุข มีความสามารถตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ซึ่ง

สอดคล้องกับ หน่วยศึกษานิเทศก์ (2550) ที่กล่าวว่าการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุข โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และปัจจัยก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพประสิทธิภาพและให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสุข มีความสามารถตามที่สังคมมุ่งหวังไว้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีการจัดทำโครงสร้างและแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับสถานศึกษา มีพฤติกรรมเป็นที่ไว้วางใจของครูและบุคลากร ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมอบหมายงานในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือแก่ครูและบุคลากรตามความสามารถของแต่ละบุคคล ส่วนในด้านครูก็มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับของสถานศึกษา พัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่เสมอ ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงาน

ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ มีเจตคติที่ดีและทำความรู้จักนักเรียนด้วยการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดได้อย่างเหมาะสม และนักเรียนกล้าแสดงออกเชิงสร้างสรรค์และมั่นใจในตนเอง สามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกแนวทางประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมเพื่อเป็นคนดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณภัทร ตาลป่า (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และด้านผู้ปกครองนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัย ก้องภพ ยี่หระ (2550, หน้า 102) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเขตตรวจราชการที่ 6 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในทางลักษณะที่คล้ายตามกันที่ ($r_{xy} = .955$)

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านพฤติกรรมผู้บริหาร ด้านการปฏิบัติงานของครู ด้านรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน และด้านสุขภาพ

กายและสุขภาพจิตของนักเรียน โดยมีรายละเอียดการอภิปรายรายด้าน ดังนี้

4.1 ด้านพฤติกรรมผู้บริหาร ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีพฤติกรรมเป็นที่ไว้วางใจของครูและบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมอบหมายงานในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือแก่ครูและบุคลากรตามความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก้องภพ ยี่หระ (2550, หน้า105) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาเขตตรวจราชการที่ 6 พบว่า เมื่อใช้พฤติกรรมการบริหารเป็นตัวทำนายการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 6 เท่ากับ .862 ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย (R^2) เท่ากับ .743 ซึ่งแสดงว่าพฤติกรรมการบริหารที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ด้านการปฏิบัติงานของครู ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากครูปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และทำความรู้จักนักเรียนด้วยการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แดน ศรีชนะวัฒน์ (2555) พบว่า ปัจจัยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา (X_1) ตัวแปร ได้แก่ การพัฒนาทักษะ/ความรู้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (X_2) สามารถ

พยากรณ์ประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) ได้ร้อยละ 6.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ด้านรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ของนักเรียน ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ครั้งนี้เนื่องจากนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดได้อย่างเหมาะสม มีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมเชิงสร้างสรรค์ และมั่นใจในตนเอง สามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกแนวทางประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมเพื่อเป็นคนดีของสังคม ซึ่งสอดคล้อง โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ (2553, หน้า 12) กล่าวว่ามาตรฐานด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวบ่งชี้ที่ 4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น 2) นักเรียนมีความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่น 3) นักเรียนมีจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น 4) มีกลุ่มนักเรียนแกนนำในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.4 ด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสังคมได้ น้าหนัก/ ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน (กรมอนามัย) และสามารถป้องกันดูแลสุขภาพของตนเองได้ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) จึงได้มีนโยบายให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นโดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายของโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา

สำหรับในประเด็นตัวแปรพยากรณ์ที่ไม่สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเป็นรายข้อรายละเอียด ดังนี้

4.5 ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ แต่ล้วนไม่สามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้ ทั้งนี้ อาจเกิดจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่สนใจและไม่ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ และวิสัยทัศน์อาจกว้างหรือยากเกินกว่าที่จะทำให้สำเร็จได้ ทำให้ครูไม่เชื่อมั่นในวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จึงไม่ส่งผลต่อการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ซึ่งขัดแย้งกับ วันทนา เมืองจันทร์ (2552) ที่กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร คือ การกำหนดแผนงาน เป้าหมาย และมองภาพในอนาคตขององค์กรที่จะให้เป็นไปได้อย่างชัดเจน โดยเกิดการคิดการวางแผน การใช้ปัญญา ความรู้ความสามารถ เปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่อนาคตที่ต้องการให้สำเร็จตามเป้าหมาย 4.6 ด้านความรู้ความสามารถของครู ไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจากครูไม่ได้เล็งเห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงไม่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ซึ่งขัดแย้งกับ ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2553) กล่าวถึงความรู้ความสามารถของครู ดังนี้ 1) มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

และสิทธิเด็ก 2) มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ ของนักเรียนและหลักการให้คำปรึกษา 3) มีความรู้ เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับของโรงเรียน 4) มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน 5) มีความรู้ กว้างขวางในเหตุการณ์ปัจจุบัน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง 6) มีข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อการอาชีพ ที่ทันสมัย 7) ความสามารถใช้จิตวิทยาและศิลปะในการ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน 8) มีความสามารถจัดกิจกรรม ส่งเสริมศักยภาพ/ ความสามารถของนักเรียนทั้งด้าน สติปัญญา ร่างกาย และเศรษฐกิจ 9) มีความสามารถ จัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของ นักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ ควรมีการประชุมเพื่อศึกษาปัญหานักเรียน เป็นรายกรณี สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดำเนินการ

แก้ไขปัญหาในเบื้องต้นก่อนส่งต่อนักเรียนไปรับการ ช่วยเหลือ ชี้แจงกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจเหตุผล ของการส่งต่อนักเรียน มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาเป็นลายลักษณ์อักษร และประสานความร่วมมือกัน ภายใต้มอบส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือ ด้านผู้เรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้นักเรียน มีน้ำหนักร่างกาย/ ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน (กรมอนามัย) สามารถป้องกันดูแลสุขภาพของตนเอง ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสังคมได้ อีกทั้งเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดได้อย่าง เหมาะสมแสดงออกเชิงสร้างสรรค์และมั่นใจในตนเอง สามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกแนวทางประพฤติปฏิบัติ ตนที่เหมาะสมเพื่อเป็นคดีของสังคม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ด้านวิสัยทัศน์และด้านความรู้ความ สามารถของครู

2. ควรนำผลการศึกษาไปทดลองใช้จริงในการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและทำการศึกษา ผลการนำไปใช้ในระยะเวลา เพื่อเป็นการยืนยันผลในการ ศึกษาครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กรรณิการ์ นิละนันท์. (2555). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: ยูเรนัส อิมเมจกรุ๊ป.
- ก้องภพ ยี่หระ (2550). *พฤติกรรมกรรมการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เขตตรวจราชการที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จักรี โพธิ์สำนึก. (2550). *ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- ณภัช รุ่งโรจน์. (2553). *การบริหารวิชาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แดน ศรีชนะวัฒน์. (2555). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- พรรณภัทร ตาลป่า. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในอำเภอ เวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 1 (2553). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. ตาก: โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์.
- วิระ โอบอ้อม. (2549). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอบ้านลาด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีเขต 2*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วันทนา เมืองจันทร์. (2552). *วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2553). *การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ปริญญาโทปริญญาตรีบัณฑิต)* นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานปี 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา .(2552). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ: พรินทวานกราฟฟิค.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2550). การพัฒนาและการใช้ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์
- อัญทิรา วาดี (2559, 27 พฤศจิกายน). สรุปผลการสัมภาษณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือใน โรงเรียนสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
- Krejie, Robert V. & Morgan, Earyle W. (1970). *Educational and psychological measurement*. New York: John Wiley.